

ארבע פרשיות

* השבתות של ארבע פרשיות, קיבלו במחיצתו של עטרת ראשינו כ"ק מרן רבינו הקדוש מבעלזא זי"ע ועכי"א, משמעות מיוחדת, והשראה עילאית ונשגבה שררה בחצר הקודש, כפי שמקובלנו מאבותינו ומאבות אבותינו שכך היה אצל צדיקי קמאי, הבעש"ט הק' ותלמידיו הקדושים ותלמידי תלמידיו זי"ע ועכי"א¹.

ומכאן הונהג מאז ומקדם ע"י החסידים הראשונים שקבעו לעשות "נסיעה" לראות ולהיראות בחצר הקודש, בשבתות מיוחדות הללו, שמעלתן גדולה משאר שבתות השנה, וכפי שנחזה לקמן.

הרב

[בארבע פרשיות אלו², הרגישו השוהים ב"בעלזער הויף", היושבים והאורחים כאחד, את הימים הנעלים של פורים ופסח הממששים

1. בס' אמרי פנחס (אמרות מהרה"ק רבי פנחס מקוריין זי"ע ועכי"א) מובא כן בזה"ל: "בשם הרב שהיה מצפה להגיע לד' פרשיות ואמר: איך האלט שוין געהרין עם זאל קומען די ד' פרשיות איך זאל מיך זעהן מיט דעם אייברשטען".

2. עיין באוהב ישראל ובשאר ספרי חסידות מענין ד' פרשיות. וכן ראה באוהב ישראל בפ' תרומה על הפסוק "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", שד' פרשיות הם נגד ד' אותיות הק' משם הוי' ב"ה.

* ה"הקדמה" הארוכה היא ה"פתיחה" שבשערי הספר, לפסוע בשבילי הפתח לביתור נאווה־קודש להכנס לפי הסדר, פסיעה אחר פסיעה מבראשית דברינו לחקר, בדרך המלך נלך לדעת בטרם הואיל לדבר, וכן ה"הערות" המשולבות שג"כ נמנות בפ"ע כאוצר, הלכה וחסידות יחדיו יהיו תואמים להיות כבית היוצר, אלו ואלו מהוות חלקים בלתי נפרדים מגוף עצמו ובשרו של הספר, גם מזה וגם מזה אל תנח את ירך מלהתעורר, ולקרוא בעיון־רב ובעיון־טובה מעבר לעבר, מבלי לדלג מאומה מיגיעת מעשה ידינו להתפאר

ובאים לטובה. וכל אחד מהמסתופפים והחוסים בבעלזא - ולא רק חסידים בעלי מדריגה שראו בהן שבתות של התעלות והזדככות - הבינו, איש איש לפום שיעוריה דיליה, שצריכים "לפנות את הבית", דהיינו את הלבבות, בבחי' "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" - בתוכם ממש!, ולהכניס חמשה אורות המיוחדים המתגלים בד' שבתות הפרשיות האלו, "שקלים, זכור, פרה והחודש", כולל שבת "הפסקה", שהם נגד ה' פעמים האור כי טוב הנאמר במעשה בראשית, (יעוין באוהב ישראל ובשאר ספה"ק ענין כללות ד' פרשיות). והאמינו כי באמצעות מרן הקדוש ובמיוחד ע"י שחוסים בד' אמות דיליה יוכלו לטעום - ולו במדת מה - מצוף העונג הרוחני של שבתות אלו, ולאצור בקרבם קצת מן שפע האורות הגנוזים בהן].

[עיי' לקמן אמרות מרבוה"ק ז"ל על ציונם והתבטאותם כלפי שבתות מד' פרשיות]

כ"ק מרן זי"ע הזכיר מידי שנה בעת השלחנות הטהורים בשבתות הללו בד"ת מענינא דיומא מעין המאורע, והרחיב את הדיבור בבארו את הפייט של היוצרות.

בשבתות אלו, שקיבלו כאמור השראה מיוחדת, יצא כ"ק מרן זי"ע אל הקהל ביומא דשבתא לקריאת התורה ולתפילת המוספין, כמובא לקמן בפרטות לפי הסדר, דבר דבור על אופניו.

בשבתות אלו, שרו את הזמר "לכה דודי" בתפילת קבלת שבת³, כשם שנהוג היה בשבתות מיוחדות כמו שבת שחל בה ראש חודש, ובשבת מבה"ח וכדומה. למעט מיתר שבתות השנה שבהן אמרו - במחיצת קדשו - כל קטע ו"ק, ללא ניגון.

3. בליקוטי מהרי"ח בשם הגהות מהרי"ל דבכל הר' פרשיות אומרים במגנצא קריש שלפני ברכו בניגון של יו"ט. [ועיין בלוח המפ"י "דבר בעתו" להג"ר מרדכי גנוט שליט"א, שמביא מנהגים ממנהגים שונים ועתיקים בקהילות ישראל דמקדמת דנא להוסיף בתפילה באלו השבתות בתנועות וניגונים מענין הזמן]

מקובלנו מבית אבותינו, שהטעם מדוע בשבתות רגילות לא שרו בחצה"ק לכה דודי הוא, כי זקננו הקדוש מרן מהר"ש זי"ע מבעלזא סיפר, שהמחבר הקדוש של הזמר רבי שלמה אלקבץ ביקש והתנה כמה דברים בדבר הפזמון "לכה דודי". ביניהם: א' לעמוד על הרגליים כל עת שירת הפזמון לכה דודי!. ב' לא לשוחח ולדבר בעת לכה דודי!. ג' לנגן!.

[גם שמעתי, שמרן מהר"ש זי"ע אמר, שאילו בעל ה"לכה דודי" היה יודע שהיו יושבין בפייט שלו לא היה מתקן הזמר...]

והנה באחרית ימיו של בנו כ"ק מרן מהר"י זי"ע, העמידה בעת שירת "לכה דודי" הקשתה על רגליו, על כן התקין אצלו לא לשיר לכה דודי אלא להסתפק באמירת כל קטע (חו"ק) בכדי שלא להאריך בניגונים. זולת שבתות מיוחדות שלכבודן כן היו שרים לכה דודי.

כ"ק מרן מהר"י נימק שהקפידא על התנאי של 'לעמוד' ב"לכה דודי" עדיפה היא וחשובה יותר מאשר לנגן בשירה, על כן לא ויתר בשום פנים על קפידא זו.

על אודות יסוד קפידא זו - לעמוד ב"לכה דודי" - אמר לי הגה"צ מנאראל שליט"א, ששמע בבעלזא מפי זקני חסידים, כי מחבר הזמר, המקובל הק' רבי שלמה הלוי אלקבץ, כיוון בעת חיבורו זמר זה, את אותן הכוונות שייחד בתפילת העמידה - שמונה עשרה! - - -

(מפי הגה"צ מנאראל שליט"א)

כ"ק מרן מהרי"ד זי"ע, בעת חוליו ישב באותן שבתות מיוחדות שהיו 'שרים' בהן "לכה דודי", בעת הניגון, ואילו בזמן שהקהל הקודש היו אומרים את הקטעים היה מרן נעמד על רגליו בכל קטע וקטע.

(מפי רה"י הגאון החסיד רבי שלום בראנדר שליט"א, בעמח"ס

"חוקת היום")

אברהם

אברהם

כ"ק מרן עמ"ר זי"ע, נהג לעמוד כל העת על רגליו, הן בשבתות שאמרו לכה דודי. והן בשבתות ש'שרו' לכה דודי. (ולמעשה עמד מרן כשעה ארוכה מ"לכו נרננה" עד לאחר "ברכו"⁴, גם באחרית ימיו למרות חולשת גופו הטהור).

(מפי אאמו"ר שליט"א, ועוד)

אברהם

לחיבת הקודש אציין, כי באחת הפעמים שמרן הק' מהרי"ד זי"ע מבעלזא והגה"ק בעל ה"חקל יצחק" מספינקא זי"ע הי"ד נפגשו יחדיו בהיותם בעיר המרפא מארינבאד, ציין מרן מהרי"ד בתוך השיחים ואמר ל"חקל יצחק", אודות הענין הנ"ל מה שהונהג בבעלזא לומר (ברוב שבתות השנה) לכה דודי ללא ניגון כדי שלא להאריך. יען שמקפידים לא לשבת בעת לכה דודי, וכו'. והאריכו שני הצדיקים - בסוד שיח שרפי קודש - בענין זה.

(מפי מקור נאמן)

דברי

[יתר פרטים נרחבים יראו אור אי"ה בחוברת "שבת קודש"]

אמרו את כל הפיוטים בשבתות של ארבע פרשיות, שבחזרת הש"ץ דשחרית ודמוסף. [כשם שהקפידו לומר בשאר זמני ומועדי קודש (זולת אלו שבברכת קריאת שמע)].

4. בבאה"ט סי' רס"ב סק"ד ויש למקבלי שבת וכו' ואנו נוהגין לעמוד לעשות דוגמא כמו שמקבל פני אדם גדול.